

ปาฐกถา หัวข้อ "Transitioning towards environmental sustainability under the new Thai financial landscape" งาน Sustainable Thailand 2022

คุณธรรดล นุ่มนนท์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

วันศุกร์ที่ 18 พฤศจิกายน 2565 เวลา 09:55 – 10:05 น.

ณ United Nations Conference Centre

สวัสดีครับ

คุณกิต้า ซับบระवाल (Ms. Gita Sabharwal) The UN Resident Coordinator

ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย

ท่านอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ท่านรีนวัต สุวรรณมงคล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ดร. ศรีกัญญา ยาทิพย์ เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ท่านผู้มีเกียรติและสื่อมวลชนทุกท่าน

ก่อนอื่นผมขอขอบคุณ สหประชาชาติประจำประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ที่ร่วมกันจัดงานนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเน้นย้ำการขับเคลื่อนแนวทางการเงินเพื่อความยั่งยืนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของงานในวันนี้

มาจนถึงทุกวันนี้ ผมคิดว่าเราทุกคนคงผ่านจุดที่ต้องตั้งคำถามถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงมิติ ESG และความยั่งยืน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเร่งตัวและจะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรง ทั้งจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงพันธสัญญาระหว่างประเทศในการปรับตัวสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ซึ่งในปีที่แล้ว รัฐบาลไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ชัดเจนในการบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050 และ 2065

ตามลำดับ อีกทั้งวันนี้ยังเป็นวันสุดท้ายของการประชุม COP 27 ที่เมือง ชาร์ม เอล เชค (Sharm El Sheikh) ประเทศอียิปต์ ซึ่งในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมาได้เห็นผู้นำหลายประเทศออกมาแสดงจุดยืน เน้นย้ำความสำคัญรวมถึงยกระดับเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนั้น คำถามที่เราควรให้ความสำคัญในตอนนี้คือเราอยู่ตรงจุดไหนและต้องทำอะไรถึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายนี้ได้

ด้วยภาคการเงินมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเรื่องนี้ รวมถึงงานด้านความยั่งยืน โดยเฉพาะประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานยุทธศาสตร์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารจึงได้เผยแพร่เอกสารทิศทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทยเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา เพื่อสื่อสารแนวทางที่จะสนับสนุนให้ภาคการเงินพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม และขับเคลื่อนให้ระบบเศรษฐกิจสามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน **หลักการสำคัญ**ที่ผมอยากจะเน้นย้ำคือ **การคำนึงถึงจังหวะเวลา และความเร็ว** ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ซึ่งต้องสร้างสมดุลระหว่างการเดินหน้าสู่เป้าหมายด้านความยั่งยืนและการป้องกันผลข้างเคียงเชิงลบที่จะเกิดขึ้นกับภาคส่วนต่าง ๆ โดยการดำเนินการจะต้อง “ไม่ช้าเกินไป” เกิดผลกระทบจนไม่สามารถแก้ไขได้ และ “ไม่เร็วเกินไป” จนระบบเศรษฐกิจไม่สามารถปรับตัวได้ทัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

แผนงานของ ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมุ่งเน้นการปิดช่องว่างสำคัญที่จะทำให้แต่ละภาคส่วนมีแรงจูงใจและลดอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของภาคธุรกิจ โดยมีเป้าหมายคือการสร้างผลลัพธ์ หรือ solutions ใน 3 ด้าน

Solution แรก คือการสร้างความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับ stakeholders ทุกภาคส่วน โดยภาคธุรกิจสามารถพิสูจน์ได้ว่ากิจกรรมที่ดำเนินการเป็นสีเขียวหรืออยู่ระหว่างปรับตัวให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจริง รวมถึงสถาบันการเงินมั่นใจได้ว่าธุรกิจที่มาขอสินเชื่อกำลังปรับตัวเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ และถือเป็นธุรกิจที่มีโอกาสเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย และ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลในภาคการเงินได้ร่วมกันจัดตั้ง คณะทำงาน Thailand Taxonomy ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการเงินร่วมกันออกแบบการจัดทำนิยามหรือจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษา Taxonomy เดียวกัน โดยเริ่มจากการจัดกลุ่มกิจกรรม ใน 2 ภาคเศรษฐกิจหลักที่มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในสัดส่วนที่สูง โดยเริ่มต้นที่ ภาคพลังงานและภาคการขนส่ง ให้แล้วเสร็จภายในต้นปี 2566 เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินสามารถจัดสรรเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้องและตรงจุด ป้องกันการกล่าวอ้างเกินจริงว่ามีการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว หรือที่เรียกว่า greenwashing รวมถึงออกแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายและเพียงพอต่อการปรับตัว ของธุรกิจ โดยเฉพาะกิจกรรมที่อยู่ระหว่างการปรับตัวให้มีความเป็นสีเขียวมากขึ้น ซึ่งถือเป็นสัดส่วนค่อนข้างมากในบริบทของไทย สิ่งที่ต้องทำควบคู่กันกับ Taxonomy คือการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและสถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีมาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้การจัดกลุ่มตาม Taxonomy ทำได้ชัดเจนและสามารถเปรียบเทียบกันได้ รวมถึงจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับนักลงทุนเพื่อประเมินโอกาสและความเสี่ยงของแต่ละธุรกิจ

Solution ที่สอง คือการมีแหล่งเงินทุนจากภาคการเงินที่รองรับการปรับตัว ของธุรกิจให้เป็น green และต้องการเงินทุนเพื่อการปรับตัวโดยสถาบันการเงินต้อง ออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความหลากหลายครอบคลุมหลายภาคเศรษฐกิจ โดยมีเงื่อนไขที่เหมาะสม เช่น อัตราดอกเบี้ยและระยะเวลา สอดรับการปรับตัวของแต่ละกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะออกแนวนโยบายเพื่อให้สถาบันการเงิน คำนึงถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในทุกกระบวนการ ดำเนินธุรกิจแบบต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ “end-to-end” ซึ่งสถาบันการเงินสามารถนำมา ปรับใช้ได้ตั้งแต่ปี 2566 เป็นต้นไป

Solution ที่สาม คือการกระตุ้นหรือกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเกิด ความต้องการที่จะปรับตัว โดยมีกลไกสนับสนุนเพื่อลดความเสี่ยงและภาระต้นทุนในช่วงแรกเพื่อจูงใจให้ธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก “SMEs” เร่งปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่คำนึงถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เพิ่มประเภท “สินเชื่อเพื่อการปรับตัว” ภายใต้ พ.ร.ก.

ฟื้นฟู เพื่อสนับสนุนวงเงินสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ SMEs ในการนำไปลงทุนเพื่อปรับตัวภายใต้กระแสบริบทโลกใหม่ โดยมีมิติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในนั้น

นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างพิจารณามาตรการสร้างแรงจูงใจเพิ่มเติมเพื่อลดภาระและค่าใช้จ่ายให้กับธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs ที่ต้องการปรับการดำเนินธุรกิจให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ รวมถึงการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายเพื่อรับรองการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานของภาคธุรกิจ นอกจากนี้ จะสร้างกลไกพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในภาคการเงินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการและประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รวมถึงแนะนำให้ภาคธุรกิจโดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ได้อย่างตรงจุดและตอบโจทย์ต่อการปรับตัวสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์ของแต่ละแผนงาน ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างผลักดันจะช่วยให้สถาบันการเงินมีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงมีข้อมูลเพื่อประเมินโอกาสและความเสี่ยงของลูกค้าในมิติด้านสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น ทำให้ภาคการเงินมีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายและเพียงพอ โดยมีเงื่อนไขทั้งระยะเวลาและราคาที่ตอบโจทย์ภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs ให้สามารถปรับตัวรับมือกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างทันการณ์ นอกจากนี้ สามารถดูแลความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อตนเองและเสถียรภาพการเงินได้

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านครับ

เป็นที่น่ายินดีที่ระบบสถาบันการเงินไทยได้ตอบรับเจตนารมณ์และความคาดหวังดังกล่าว โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นพัฒนาการและการปรับการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับแนวคิดด้านความยั่งยืนของธนาคารพาณิชย์ไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการประกาศเป้าหมาย Net zero ของธนาคารหลายแห่ง และล่าสุดที่สมาคมธนาคารไทยและธนาคารสมาชิก ได้ประกาศเจตนารมณ์ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล “ESG Declaration” เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานด้านความยั่งยืนร่วมกันของอุตสาหกรรมธนาคาร อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดคือการผลักดันเจตนารมณ์ให้เกิดเป็น Action อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะร่วมสนับสนุนให้สมาคมธนาคารไทยจัดทำคู่มือการปฏิบัติ “industry handbook” เพื่อให้สามารถดำเนินการตามได้อย่างเป็นรูปธรรมและวัดผลได้จริง

ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักดีว่าการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วน ทั้งความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผ่านแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนผ่าน รวมทั้งช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็ก เช่น บริษัทในห่วงโซ่การผลิต หรือ supply chain ให้สามารถปรับตัวได้ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันภาค SMEs ต้องเริ่มหันมามองผลกระทบทั้งโอกาสและความเสี่ยงในมิติความยั่งยืน เพื่อที่จะสามารถพร้อมปรับตัวได้ทันการณ์

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านครับ

ฯพณฯ ท่าน อันโตนิโอ กูแตเรซ (António Guterres) เลขาธิการสหประชาชาติ ได้กล่าวไว้ใน remarks งาน COP27 ว่า **“Human activity is the cause of the climate problem. So human action must be the solution.”** และผมคิดว่าประเทศไทยกำลังมาถูกทางแล้ว แต่ต้องอาศัยการผลักดันอย่างจริงจังและต่อเนื่องท้ายที่สุดนี้ ผมขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่พร้อมเดินหน้าในเรื่องนี้อย่างเต็มที่ และธนาคารแห่งประเทศไทยพร้อมที่จะร่วมมือ รับฟังความเห็น และให้การสนับสนุนกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการผลักดันให้คำปฏิญาณของภาคการเงินเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ได้อย่างยั่งยืน

ขอบคุณครับ
